

Raport

Oferta banków dla organizacji pozarządowych

Raport przygotowany przez

Polski Portal Finansowy Bankier.pl, Portal Organizacji Pozarządowych ngo.pl oraz Gazetę Prawną

Wstęp

W Polsce zarejestrowanych jest ok. 45 tys. stowarzyszeń i ponad 7 tys. fundacji. Według szacunków łączna liczba ich członków przekracza 8 mln osób. W ubiegłym roku ponad 20 proc. (ok. 6,9 mln) dorosłych Polaków poświęciło swój czas na pracę wolontariacką. Jak się jednak okazuje niestety większość banków uważa, że organizacje pozarządowe to wciąż zbyt mała grupa potencjalnych klientów, by zadedykować im specjalne produkty i usługi.

Organizacje pozarządowe tworzą tzw. trzeci sektor. Pierwsze dwa sektory skupiają administrację publiczną oraz instytucje nastawione na osiąganie zysków. Trzeci sektor stanowi ogół prywatnych instytucji, funkcjonujących niezależnie od administracji rządowej, które działają społecznie, a ich praca nie jest nastawiona na zysk (non-profit). Coraz częściej instytucje funkcjonujące w trzecim sektorze określa się sformułowaniem zaczerpniętym z języka angielskiego: NGO, co oznacza non-governmental organization (czyli organizacje pozarządowe). Podstawowymi formami prawnymi, są stowarzyszenia i fundacje.

Najwięcej organizacji funkcjonuje w obszarach: sport, turystyka rekreacja (38,6%), kultura i sztuka (11,6%), edukacja i wychowanie (10,3%), usługi socjalne i pomoc społeczna (10%) oraz ochrona zdrowia (8,2%). Najwięcej jest ich w województwach mazowieckim, pomorskim i dolnośląskim.

Jednym z zasadniczych problemów organizacji pozarządowych jest pozyskiwanie źródeł finansowania bieżącej działalności. Jest to najczęściej wskazywany problem, który deklaruje ponad 77% organizacji. Jakikolwiek rezerwami finansowymi dysponuje niewiele ponad 20% instytucji.

I tak na przykład w 2003 roku przychody połowy organizacji nie przekroczyły 13 tys. zł. To mniej niż w 2001 roku, kiedy to połowa organizacji odnotowała przychody powyżej 19 tys. zł. Organizacje utrzymują się w głównej mierze ze składek członkowskich oraz darowizn od osób fizycznych, instytucji i firm. Coraz więcej organizacji decyduje się na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W 2004 roku było to już 16%. Z roku na rok zwiększa się także liczba organizacji, które z tego tytułu zaczynają uzyskiwać dochody. Ponad 60% organizacji deklaruje, że prowadzona przez nie działalność pokrywa się z realizowanymi celami statutowymi. Obszar działalności gospodarczej stanowi w większości przypadków działalność szkoleniowa i usługowo-handlowa oraz organizacja i obsługa imprez.

Oferta banków dla trzeciego sektora

Niestety pomimo, że w trzecim sektorze funkcjonuje ponad 45 tys. stowarzyszeń i 7 tys. fundacji, większość polskich banków nie posiada specjalnie dedykowanej dla tego segmentu oferty produktowej. Portale NGO.pl i Bankier.pl postanowiły sprawdzić jak w tym zakresie wygląda oferta polskich banków. Spośród 22 przeankietowanych instytucji tylko dziesięć banków udzieliło odpowiedzi na opracowaną w tym celu ankietę, natomiast nieliczne przedstawiły konkretne propozycje dedykowane dla tego segmentu. Na tym tle wyróżniają się PKO Bank Polski i Bank Inicjatyw Społeczno - Ekonomicznych. Oba banki posiadają szeroko rozbudowaną ofertę przeznaczoną specjalnie dla fundacji i stowarzyszeń.

Większość banków proponuje organizacjom pozarządowym te same pakiety usług co małym i średnim przedsiębiorstwom (MSP). Co prawda banki deklarują, że instytucje funkcjonujące w trzecim sektorze mogą liczyć na upusty i atrakcyjne oferty, jednak tylko nieliczne potrafią przedstawić konkretną propozycję. Jak się okazuje negocjacji podlegają zazwyczaj jedynie opłaty pobierane za prowadzenie rachunku, a nie za konkretne operacje (np. przelewy).

Nie oznacza to jednak, że organizacje pozarządowe nie znajdują dla siebie atrakcyjnej oferty wśród propozycji dla MSP. Wszystko zależy bowiem od tego, z jakich usług dana instytucja planuje korzystać. W większości przypadków najbardziej popularnymi produktami, z których korzystają organizacje pozarządowe są rachunki bieżące oraz lokaty terminowe. Dlatego też, wiele instytucji decyduje się na współpracę z bankiem, który nie prowadzi specjalnej obsługi tego segmentu.

Tak jest na przykład w **Kredyt Banku**, który nie posiada oferty dedykowanej dla trzeciego sektora, jednak z jego usług korzysta już ponad 1200 organizacji pozarządowych. Bank proponuje im pakiet Ekstrabiznes, który przeznaczony jest dla małych i średnich firm. W ramach pakietu klient ma do dyspozycji rachunek bieżący i depozytowy oraz rachunki pomocnicze. Może też korzystać z rachunku walutowego. Bank oferuje ponadto lokaty terminowe. Produktem powiązaniem z pakietem jest karta Visa Electron Ekstrabiznes. Opłata miesięczna za pakiet wynosi 35 zł. Bank dysponuje siecią 330 placówek.

Dla instytucji korzystających ze współfinansowania z Unii Europejskiej bank proponuje kredyt inwestycyjny „Inwestycja z Unią”. Finansowanie to obejmuje kredyt pomostowy, inwestycyjny, warunkowy, promesę kredytową oraz gwarancje realizacji umowy.

W **Banku Polskiej Spółdzielczości** organizacje pozarządowe mogą na razie korzystać ze standardowej oferty dla firm, jednak bank planuje rozszerzyć ofertę produktową dopasowaną do potrzeb tego sektora. Obsługa rachunku bieżącego kosztuje 30 zł miesięcznie. Do rachunku wydawane są odpłatnie karty Visa Business Electron i Visa Business (koszt odpowiednio 30 i 120 zł). Klient ma możliwość prowadzenia dowolnej liczby rachunków pomocniczych. Koszt każdego subkonta to 20 zł. Bank oferuje możliwość założenia lokat terminowych oraz udostępnia szeroką gamę produktów kredytowych. Obsługą klientów z tego sektora zajmują się osoby odpowiadające za ofertę dla firm. Bank dysponuje siecią 88 oddziałów, natomiast łącznie ze zrzeszonymi Bankami Spółdzielczymi liczy ponad 1800 placówek. Na chwilę obecną obsługuje 650 organizacji.

Także w planach **Banku Zachodniego WBK** jest rozwój współpracy z trzecim sektorem. Póki co, bank nie ma jeszcze specjalnej oferty dla organizacji pozarządowych. W zależności od indywidualnej sytuacji korzystają one z dostępnej oferty standardowej lub przygotowywana jest w konkretnym przypadku oferta indywidualna na zasadach negocjacji. Jak podaje bank, z jego usług korzysta już 5,5 tys. organizacji. W 370 placówkach banku pracują co prawda osoby dedykowane do pracy z trzecim sektorem, ale nie zajmują się wyłącznie organizacjami pozarządowymi.

Przez pierwsze dwa lata od otwarcia konta w BZ WBK klient płaci 15 zł co miesiąc za obsługę rachunku. Później opłata wzrasta do 30 zł. Za wydawaną do rachunku kartę opłata wynosi 25 zł rocznie (z wyjątkiem pierwszego roku, kiedy jest ona bezpłatna). Bank oferuje stowarzyszeniom i fundacjom lokaty i kredyty na warunkach ogólnych dostępnych dla firm.

Organizacje korzystające ze wsparcia UE mogą w BZ WBK otrzymać pomoc i wsparcie przy korzystaniu ze specjalnego Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Bank oddaje do dyspozycji klientów Doradców Europejskich, którzy pomagają skorzystać z funduszy strukturalnych. Między innymi przekazują oni informacje dotyczące możliwości finansowania z programów, pomagają w identyfikacji odpowiedniego programu i wskazują jednostki zewnętrzne, z których wsparcia można skorzystać.

PKO Bank Polski

Ofertę przeznaczoną specjalnie dla organizacji pozarządowych posiada największy bank działający w Polsce – PKO BP. Tej grupie klientów proponuje pakiet „Wspólny Cel”, w którego skład wchodzi rachunek bieżący typu „Partner” oraz wypłaty gotówkowe z rachunku bez opłat, lokaty standardowe, zbiorcze zestawienie operacji raz w miesiącu. Opłata za korzystanie z zestawu wynosi 14 zł miesięcznie i jest niższa niż standardowa opłata za posiadanie rachunku tego typu.

Klienci mogą zakładać zarówno lokaty standardowe, jak i negocjowane. Minimalna kwota lokaty standardowej wynosi 2 tys. zł. Natomiast minimalna kwota lokaty negocjowanej wynosi 100 tys. zł. Bank proponuje szeroki zestaw produktów kredytowych. Najprostszą ofertą jest debet w rachunku. Kwota dopuszczalnego salda debetowego ustalana jest indywidualnie. Klient ma 30 dni na spłatę zadłużenia. Oprocentowanie wynosi 18,25%.

Bank oferuje ponadto kredyt obrotowy, zarówno kredyt w rachunku bieżącym typu Partner, jak i kredyty obrotowe w rachunku kredytowym (w tym: kredyt obrotowy w linii kredytowej – odnawialny i nieodnawialny, kredyt obrotowy transzowany). Kredyt obrotowy w rachunku bieżącym udzielany jest wyłącznie w złotych. Maksymalna kwota kredytu ustalana jest jako wysokość średniomiesięcznych wpływów na rachunek bieżący typu Partner z co najmniej ostatnich 3 miesięcy, jednakże nie może być wyższa niż 15% przychodów osiągniętych w ostatnim roku podatkowym. Bank udziela kredytu na 1 rok. Prowizja za udzielenie kredytu obrotowego w rachunku bieżącym wynosi od 1% do 4%. Oprocentowanie jest równe wysokości stawki referencyjnej powiększonej o marżę banku (WIBOR-S + marża).

Organizacje pozarządowe mogą także skorzystać z Szybkiego Limitu Kredytowego. SLK umożliwia skorzystanie z trzech produktów na podstawie jednego wniosku kredytowego i wspólnej oceny ryzyka kredytowego: kredytu w rachunku bieżącym typu Partner, kredytu obrotowego transzowanego przeznaczonych na finansowanie bieżących zobowiązań z wynikających z prowadzonej działalności oraz karty kredytowej Euro Biznes.

Bank ustala wysokość limitu indywidualnie, z tym, że minimalna wysokość limitu wynosi 5 tys. zł a maksymalna 60 tys. zł. Kredyty udzielane są w złotych. Okres kredytowania może wynosić nawet do 12 miesięcy. Kredyty oprocentowane są według zmiennej albo stałej stopy procentowej – ustalone jako suma stawki referencyjnej WIBOR S 1 M + 3% marży. Za udzielenie kredytów bank pobiera prowizję w wysokości 6%, nie pobiera natomiast opłaty za rozpatrzenie wniosku kredytowego. Oprocentowanie karty kredytowej wynosi 16% w skali roku.

Dla organizacji korzystających z funduszy unijnych PKO BP przygotował kompleksową ofertę pod nazwą Program Europejski, w ramach której proponuje finansowanie projektu do momentu uzyskania dotacji – kredyt „pomostowy”, długoterminowe kredyty inwestycyjne oraz kredyty współfinansujące (finansujące tę część projektu, która nie zostanie zrefundowana dotacją), oraz szeroko rozumiane doradztwo inwestycyjne i finansowe oraz doradztwo w zakresie dostępnych programów pomocowych Unii Europejskiej.

Bank PKO BP dysponuje siecią 1249 oddziałów na terenie kraju. Zarówno w placówkach PKO BP, jak i w centrali banku pracują osoby dedykowane do pracy z organizacjami pozarządowymi. Każdy klient ma swojego indywidualnego opiekuna. Kontakt klienta z bankiem może się odbywać zarówno w banku, jak i on-line, telefonicznie, korespondencyjnie.

BISE

Także Bank Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych (BISE) posiada ofertę dla organizacji pozarządowych. Instytucjom trzeciego sektora dedykuje trzy pakiety produktów, lokaty, kredyty oraz gwarancje bankowe.

W Banku BISE organizacje pozarządowe mają do wyboru trzy pakiety, usług powiązanych z kontem. Oprócz prowadzenia rachunku do każdego z pakietów bank dokłada „w abonamencie” dodatkowe usługi. W cenie „Pakietu I” (10 zł/m-c) wchodzi obsługa rachunku bankowego, korzystanie z infolinii oraz realizacja zleceń stałych. „Pakiet II” (25 zł/m-c) obejmuje otwarcie i prowadzenie rachunku oraz następujące usługi: telefoniczne udzielanie informacji o saldzie, wpłaty gotówkowe na rachunek oraz wypłaty z rachunku po cenie niższej o 25% od standardowego cennika (3,75 zł). Najbardziej rozbudowany „Pakiet III” kosztuje 60 zł miesięcznie. Cena ta oprócz prowadzenia rachunku obejmuje: udzielanie informacji na telefon, wpłaty gotówkowe na rachunek, składanie i realizację zleceń stałych. Prowizje za wypłaty gotówki z kasy i przelewy są obniżone o 25% (wypłaty z kasy 3,75 zł, przelewy od 0,75 zł do 3,30 zł). Po obniżonej cenie klient może skorzystać z karty Visa Business (67,50 zł).

Organizacje pozarządowe mogą ponadto założyć w BISE rachunki walutowe w euro, USD, funtach i CHF.

Dla zabezpieczenia wykonania umów dofinansowania przeznaczonych na realizację przedsięwzięć finansowanych ze środków unijnych lub źródeł publicznych bank proponuje gwarancje. Są one udzielane na okres wymagany dla programu, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy po rozliczeniu przedsięwzięcia objętego umową dofinansowania. Maksymalna kwota gwarancji to 2 500 000 zł. Zabezpieczeniem gwarancji do 600 000 zł jest weksel własny in blanco i pełnomocnictwo dla banku do rachunku służącego do obsługi programu oraz pełnomocnictwo do rachunku bieżącego. Powyżej tej kwoty bank wymaga gwarancji finansowych, a jej warunki są uzgadniane w sposób indywidualny.

Organizacje pozarządowe mogą ponadto korzystać z produktów kredytowych. Bank oferuje kredyt odnawialny w rachunku bieżącym, kredyt obrotowy krótkoterminowy z terminarzem spłat oraz kredyt inwestycyjny.

Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym przeznaczony jest na finansowanie działalności bieżącej, finansowanie krótkoterminowych zobowiązań wobec kontrahentów, pracowników, zobowiązań publicznoprawnych, prefinansowanie środków mających wpłynąć do klienta, w tym z tytułu dotacji i subwencji. Wpływy na rachunek powodują spłatę zadłużenia i jednocześnie odnawiają limit kredytu określony w umowie. Maksymalny okres kredytowania wynosi 1 rok, natomiast maksymalna kwota kredytu to 100 tys. zł.

Kredyt obrotowy krótkoterminowy z terminarzem spłat jest przeznaczony na finansowanie środków obrotowych. Spłata kredytu następuje zgodnie z ustalonym harmonogramem. Maksymalny okres kredytowania wynosi 18 miesięcy.

Z kredytu inwestycyjnego mogą skorzystać organizacje do finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych służących realizacji działalności statutowej. Maksymalny okres kredytowania wynosi 10 lat. Oprocentowanie kredytów oparte jest o stopę WIBOR lub EURIBOR.

Klienci z trzeciego sektora mają możliwość zakładania lokat terminowych, zarówno złotych jak i walutowych. Bank oferuje także lokaty progresywne. Warunki oprocentowania można negocjować od kwoty 40 tys. zł.

Bank BISE dysponuje tylko 44 placówkami na terenie kraju. Niewątpliwą zaletą jest jednak możliwość skorzystania z pomocy opiekuna. W każdym z oddziałów znajduje się osoba odpowiedzialna za obsługę organizacji pozarządowych. Obecnie bank obsługuje około 600 instytucji, jednak zapowiada wzbogacenie oferty produktowej skierowanej do trzeciego sektora oraz rozszerzenie współpracy.

Invest Bank

Warta uwagi jest również oferta Invest-Banku. Bank proponuje fundacjom i jednostkom budżetowym prowadzenie rachunku Invest-Konto Biznes na preferencyjnych zasadach. Otwarcie i prowadzenie rachunków dokonywane jest bez opłat. Dodatkowo wpłaty gotówki w kasach banku dokonywane na rachunki fundacji, zarówno prowadzone przez Invest-Bank S.A. jak i przez inne banki, dokonywane jest bez opłat. Za pozostałe czynności bankowe opłaty pobierane są zgodnie z taryfą opłat i prowizji dla klientów instytucjonalnych.

Banki w sieci

Alternatywą dla tradycyjnych banków mogą być banki wirtualne. W Polsce działają trzy takie instytucje. Należący do BRE Banku mBank, Inteligo funkcjonujący w ramach oferty PKO BP i samochodowy Volkswagen Bank direct. Zaletą tego typu rachunków są niewątpliwie niższe koszty stałe. Wadą natomiast może być brak placówek.

Fundacje mogą skorzystać w **mBanku** z rachunku firmowego mBiznes z usługą mTransfer. Prowadzenie rachunku jest bezpłatne. Od fundacji mBank nie pobiera także opłat za wdrożenie i obsługę usługi mTransfer. Wpłaty dokonane przez klientów mBanku na konta fundacji nie są obciążone prowizją, a środki przekazywane są w trybie online. W ramach serwisu mBanku działa strona mBank w Społeczności. Część tego serwisu stanowi projekt mKlienci potrzebującym - program, w ramach którego bank zachęca klientów do pomocy najbardziej potrzebującym.

Konto **Inteligo** dla Twojej Firmy prowadzone jest za 3,99 zł miesięcznie, a obsługa karty kosztuje 0,99 zł. Konto prowadzone jest przez największy detaliczny bank w Polsce – PKO BP. Jednocześnie jego posiadacze mają do dyspozycji sieć ok. 1900 bankomatów banku PKO BP.

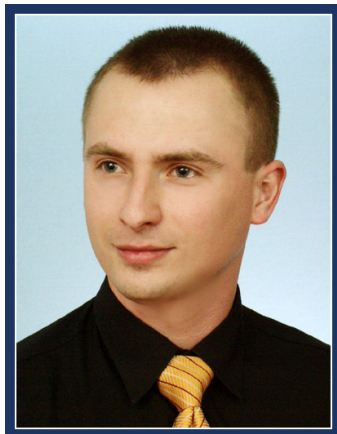
Volkswagen Bank direct posiada rachunek dla firm niezależnie od formy prawnej prowadzonej działalności. Przedsiębiorcom proponuje rachunek Plus Konto Biznes. Co ważne, otwarcie i prowadzenie rachunku są bezpłatne. W pakiet usług wliczone są: miesięczne wyciągi, przelewy (wewnętrzne i z rachunku) oraz zlecenia (w tym ZUS i US) wykonane przez internet, dostęp do obsługi telefonicznej TELEDirect, zastrzeżenie karty oraz dyspozycja zerwania lokaty przed terminem zapadalności. Co dwa lata bank pobiera opłatę w wysokości 50 zł za korzystanie z karty płatniczej. Bank nie posiada własnych bankomatów, udostępnia za to bezpłatnie - jeżeli wypłata gotówki jest powyżej 400 zł - wszystkie bankomaty obsługujące karty Visa. Przy niższych kwotach wypłaty pobierana jest prowizja w wysokości 1,5 zł. Do dyspozycji fundacji i stowarzyszeń pozostają także lokaty. Bank nie udziela kredytów. Klienci mogą kontaktować się z bankiem jedynie przez Internet i telefon, ponieważ jak każdy wirtualny bank i VW Bank direct nie posiada placówek.

Podsumowanie

Zdecydowana większość banków nie oferuje konkretnych rozwiązań dla trzeciego sektora. Niektóre banki brak specjalnej oferty dedykowanej klientom tej grupy tłumaczą tym, że każda organizacja ma różną specyfikę działalności i różne potrzeby. Dlatego też stworzenie uniwersalnej, zadowalającej każdego klienta oferty jest trudne. Każda instytucja deklaruje, że fundacje i stowarzyszenia mogą liczyć na atrakcyjne oferty, które każdorazowo będą indywidualnie negocjowane. Pomimo tego propozycje takie przygotowywane są na bazie oferty dla klientów instytucjonalnych. Dla fundacji i stowarzyszeń liczy się jednak przede wszystkim niski koszt związany z podstawowymi usługami, co nie idzie w parze z ofertą biznesową. Na tym tle wyróżniają się niewątpliwie bank BISE i PKO BP, które zadedykowały temu sektorowi odrębne produkty. Na zniżki mogą liczyć także klienci mBanku i Invest-Banku. Wartą uwagi ofertą, zwłaszcza dla mniejszych instytucji, może okazać się również propozycja bezpłatnego rachunku w Volkswagen Bank direct.

Komentarz

Wojciech Boczoń, ekspert Bankier.pl

Organizacje pozarządowe pełnią istotną rolę w życiu społecznym i gospodarczym każdego kraju. Często skutecznej niż odpowiednie instytucje rządowe realizują określone zadania. Z racji tego, że nie są nastawione na zysk, ich zasadniczym problemem jest finansowanie bieżącej działalności. Banki co prawda deklarują pomoc fundacjom i stowarzyszeniom, jednak można odnieść wrażenie, że robią to tylko dla wzmocnienia własnego wizerunku. O pomocy słyszymy zazwyczaj przy jednorazowych akcjach. Instytucje, które długofalowo wspierają działalność trzeciego sektora należą do wyjątków. Wbrew pozorom odpowiednia, skrojona na miarę i potrzeby oferta banków dla tego sektora, mogłaby usprawnić funkcjonowanie wielu instytucji, zwłaszcza najmniejszych organizacji. Ważną kwestią dla organizacji działających non-profit są nawet opłaty za podstawowe usługi bankowe. Dlatego wrzucanie ich do jednego worka z klientami korporacyjnymi nie wydaje się najlepszym rozwiązaniem. Pozostaje tylko nadzieja, że inne banki pójdą za przykładem takich instytucji jak np. bank PKO BP, czy BISE i zaproponują specjalnie dla organizacji pozarządowych dedykowaną ofertę.

Kontakt w sprawie raportu

Izabela Dembicka

Portal organizacji pozarządowych ngo.pl
Specjalistka ds. promocji i współpracy
e-mail: wspolpraca@portal.ngo.pl
tel. (22) 828 91 28 w. 163

Michał Macierzyński

Polski Portal Finansowy Bankier.pl
Analityk
e-mail: m.macierzynski@bankier.pl
tel. 503 003386, (22) 630 82 36

Portal organizacji pozarządowych ngo.pl

Portal www.ngo.pl to największy portal zajmujący się tematyką III sektora, platforma wiedzy i komunikacji. Składa się z około 50 serwisów tematycznych i regionalnych. Służy pomocą organizacjom, dostarcza wiedzy na temat kondycji społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Jest również źródłem informacji dla przedstawicieli biznesu, mediów, instytucji publicznych oraz jednostek samorządu terytorialnego, które współpracują z organizacjami, bądź są zainteresowane nawiązaniem takiej współpracy. Na bieżąco informuje o tym co dzieje się w III sektorze, inicjuje dyskusje na ważne tematy, promuje ciekawe wydarzenia. Portal www.ngo.pl ma ponad 2 000 000 użytkowników rocznie. Portal www.ngo.pl powstał w ramach programu TWI Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Administratorem Portalu jest Stowarzyszenie Klon/Jawor.

Polski Portal Finansowy Bankier.pl

Bankier.pl S.A., obecny na rynku od 2000 r., jest wiodącym podmiotem na polskim rynku internetowych firm mediowych koncentrujących się na sektorze finansów. Spółka czerpie przychody z reklamy oraz z pośrednictwa finansowego. Portal Bankier.pl przyciąga coraz większą liczbę użytkowników, głównie osób zainteresowanych tematyką finansowo-biznesową. W kwietniu 2006 roku liczba użytkowników portalu finansowego wyniosła 727 tysięcy, a liczba odsłon 15,4 mln. 19 czerwca 2006 Bankier.pl S.A. zadebiutował na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.